

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Urtos/4/2026
Identifikačné číslo spisu:	2026010009
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:2026010009.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a členov senátu JUDr. Beáty Javorkovej a JUDr. Mariána Mačuru, v trestnej veci odsúdeného E. Y., na neverejnom zasadnutí konanom 26. mája 2026 v Bratislave, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 9. apríla 2026, sp. zn. 7Ntc/2/2026, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť D. E. Dömeho zamietá.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave (ďalej tiež „súd prvého stupňa“) uznesením z 9. apríla 2026, sp. zn. 7Ntc/2/2026 (ďalej tiež „napadnuté uznesenie“), podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona, § 18 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii v znení neskorších predpisov zamietol žiadosť odsúdeného E. Y. o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 23. januára 2024, sp. zn. 3Ntc/23/2023, právoplatným 22. februára 2024, ktorým bol uznaný rozsudok Mestského súdu v Brne, Česká republika zo 14. júna 2023, sp. zn. 10T/76/2023, právoplatný 14. júna 2023.

Svoje rozhodnutie krajský súd zdôvodnil v podstatných okolnostiach tým, že: „dospel k záveru, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu (dňa 08.10.2024), a tiež uplynul 1 rok od posledného rozhodovania o podmienenom prepustení odsúdeného právoplatného dňa 05.02.2025 (§ 415 ods.1 druhá veta Trestného poriadku), avšak ani jedna materiálna podmienka nebola u odsúdeného naplnená, nakoľko tento svojim správaním vo výkone trestu nepreukázal žiadne výrazné polepšenie, a súčasne od neho nemožno bezpečne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

V doktrínálnej rovine sa polepšenie chápe ako kvalitatívna zmena hodnotovej orientácie páchatel'a, ktorá sa navonok prejavuje jeho disciplinovaným, zodpovedným a sociálne akceptovateľným správaním. Ide teda o proces, ktorý musí mať stabilný a dlhodobější charakter, nie iba epizodický či účelový prejav smerujúci k dosiahnutiu predčasného prepustenia. Tento výklad korešponduje aj s ustálenou judikatúrou,

podľa ktorej samotná absencia disciplinárnych previnení ešte automaticky neznamená splnenie podmienky polepšenia, pokiaľ nie je sprevádzaná aktívnym prístupom odsúdeného k resocializačnému procesu.

Pri posudzovaní tejto podmienky súd vychádza predovšetkým z hodnotenia ústavu na výkon trestu odňatia slobody podľa § 62 zákona č. 475/2005 Z. z., ktoré predstavuje odborný podklad pre rozhodovanie súdu. V tejto súvislosti judikatúra zdôrazňuje, že súd je povinný hodnotiť správanie odsúdeného komplexne, v kontexte všetkých vykonaných dôkazov, ktoré vytvárajú ucelený obraz o jeho osobnosti, postojoch a reálnom prístupe k náprave (R 73/2009).

Zároveň platí, že správanie odsúdeného vo výkone trestu nemožno posudzovať izolovane, ale vždy v súvislosti s jeho osobnostnými charakteristikami, motiváciou trestnej činnosti a spôsobom jej vykonania. Len tak možno spoľahlivo vyhodnotiť, či došlo k odstráneniu tých negatívnych osobnostných čŕt a návykov, ktoré boli príčinou alebo spolu podmienkou jeho kriminálneho konania.

V posudzovanom prípade však z hodnotení ústavov na výkon trestu odňatia slobody, a to tak zo Slovenskej republiky, ako aj z Českej republiky, nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali skutočnému polepšeniu odsúdeného. Odsúdený si nevytvoril dostatočné predpoklady na získavanie disciplinárnych odmien, jeho správanie vykazovalo kolísavý charakter a nebolo stabilné na požadovanej úrovni, čo potvrdzujú aj evidované disciplinárne previnenia, hoci menej závažného charakteru. Navyše, plnenie cieľov programu zaobchádzania je iba čiastočné, čo svedčí o nedostatočnej vnútornej angažovanosti odsúdeného na vlastnej resocializácii.

Za týchto okolností nemožno dospieť k záveru, že odsúdený dosiahol taký stupeň nápravy, ktorý by odôvodňoval splnenie prvej materiálnej podmienky, keďže jeho správanie nevykazuje znaky stabilnej a presvedčivej zmeny hodnotovej orientácie.

Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku, teda existenciu dôvodného predpokladu, že odsúdený bude na slobode viesť riadny život, ide o prognostickú kategóriu, ktorá si vyžaduje komplexné zhodnotenie všetkých relevantných faktorov. Súd pritom posudzuje osobu odsúdeného v širších súvislostiach, vrátane jeho doterajšieho života, trestnej minulosti, charakterových vlastností, sociálneho zázemia, ako aj povahy a závažnosti spáchanej trestnej činnosti.

Judikatúra v tejto súvislosti dlhodobo zdôrazňuje, že priaznivá prognóza musí byť založená na konkrétnych a presvedčivých skutočnostiach, pričom samotné deklaratorne tvrdenia odsúdeného o budúcom riadnom živote nepostačujú. Prognóza musí byť reálna, nie hypotetická, a musí vyplývať z doterajšieho správania odsúdeného.

V predmetnej veci však takýto dôvodný predpoklad daný nie je. Odsúdený bol doposiaľ opakovane súdne trestaný, a to až 18-krát, prevažne za majetkovú trestnú činnosť, pričom ani predchádzajúce odsúdenia, ani opakované výkony trestu odňatia slobody neviedli k jeho náprave. Táto skutočnosť jednoznačne svedčí o zlyhaní individuálnej prevencie a naznačuje pretrvávajúcu tendenciu odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

Osobitne je potrebné poukázať aj na charakter aktuálne posudzovanej trestnej činnosti, ktorá pozostávala z viacerých čiastkových útokov (až 25 !), čo zvyšuje jej závažnosť a poukazuje na systematickosť a cieľavedomosť protiprávneho konania odsúdeného.“

Proti tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa, ihneď po jeho vyhlásení podal sťažnosť odsúdený, ktorú následne písomne odôvodnil tým, že má prísľub pracovného zaradenia. V ústave na výkon trestu odňatia slobody nepracuje len pre nedostatok pracovných ponúk. Svojho konania ľutuje. Chce v budúcnosti viesť riadny život, postarať sa o svoju rodinu, nebude páchať trestnú činnosť. Trestná minulosť by nemala byť základným podkladom hodnotenia. Mohla by mu byť daná šanca aj z dôvodu, že ešte nebol v minulosti podmienene prepustený. Svoje prehrešky si uvedomil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „nadriadený súd“) podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého uznesenia konfrontoval hodnotiace závery príslušných ústavov na výkon trestu odňatia slobody o doterajšom pôsobení odsúdeného v režimových opatreniach výkonu trestu, a poznatky o doterajších osobných pomeroch odsúdeného so zákonnými podmienkami pre podmiennečné prepustenie upravenými v § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona a dospel k správne mu záveru o tom, že odsúdený splnil len tzv. formálnu podmienku pre podmiennečné prepustenie, ktorou je výkon polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody, k vykonaniu ktorého by malo dôjsť 8. augusta 2026, avšak nesplnil ani jednu z tzv. materiálnych podmienok na taký postup.

K dvom tzv. materiálnym podmienkam pre podmiennečné prepustenie, ktoré musia byť splnené súčasne (stav, keď odsúdený plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život) nadriadený súd v súlade s napadnutým uznesením zdôrazňuje, že pre ich posúdenie je základným a významným (hoci nie jediným) dôkazným podkladom hodnotiaca správa príslušného ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom odsúdený žiadajúci o podmiennečné prepustenie vykonáva trest odňatia slobody.

Súčasťou hodnotiacich kritérií, okrem správania sa odsúdeného počas výkonu trestu sú aj povaha trestnej činnosti, pre ktorú trest (tresty) vykonáva, a taktiež jeho osobné pomery aj z obdobia pred nástupom na výkon trestu.

Primárnym predpokladom pre podmiennečné prepustenie je však „preukázanie polepšenia“ (prvá materiálna podmienka), ktoré treba chápať v rovine správania sa odsúdeného v režimových podmienkach výkonu trestu odňatia slobody z hľadiska posúdenia, či výkon trestu plní svoj účel (ktorým je primárne prevýchova odsúdeného).

Z hodnotiacej správy ústavu z Českej republiky vyplýva, že odsúdený bol počas doby výkonu trestu v tamojšom ústave 1-krát disciplinárne potrestaný, disciplinárne odmenený nebol. Podľa hodnotenia riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou odsúdený sa počas výkonu trestu v tamojšom ústave dopustil troch menej závažných previnení (bol neustrojený, nenahlásil poškodenie vecí, prechovával nepovolené veci), disciplinárne odmenený v tomto ústave nebol.

Pri posudzovaní materiálnych podmienok (najmä druhej materiálnej podmienky - „môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život“) na podmiennečné prepustenie súčasne nemožno prehliadať, že odsúdený sa v minulosti až v 18 prípadoch dostal do konfliktu s trestnoprávnymi normami, a to aj v Českej republike, pričom v minulosti už vykonal viaceré nepodmiennečné tresty odňatia slobody. Trestná minulosť odsúdeného nachádza svoj odraz aj v (opodstatnenom) hodnotení jeho resocializačnej prognózy ústavom ako menej priaznivej s ustáleným stredným rizikom recidívy.

Existencia jedného disciplinárneho potrestania a troch menej závažných previnení, ako aj ďalšie skutočnosti uvádzané v hodnotiacej správe ústavu smerujú k záveru, že u odsúdeného ide o vážnu, u ktorého sa nevyskytujú výraznejšie aktivity a snahy pozitívne sa prejavíť. Zvlášť v prípade opakovane odsúdených (ktorým aj odsúdený E. Y. je) práve takáto výraznejšia aktivita je spôsobilá presvedčiť súd o snahe konkrétneho odsúdeného o polepšenie.

Uvedené skutočnosti nepochybne svedčia v prospech záveru o sklonoch odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti na slobode a o tom, že doposiaľ ukladané tresty na neho nepôsobili ani prevýchovne, ani (individuálne) preventívne. S ohľadom na rozsiahlu recidívu odsúdeného, preto v rámci posudzovania materiálnych podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného bolo dôvodné uplatniť prísnejší náhľad.

K sťažnostným námietkam odsúdeného je potrebné uviesť, že aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) vo svojich viacerých rozhodnutiach stabilne judikoval, že z ústavy nevyplýva základné právo na to, aby bolo žiadosti odsúdeného o podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovie (III. ÚS 355/2021). Posúdenie splnenia zákonných podmienok podmienčného prepustenia je vecou sudcovskej úvahy. Uvedenému nasvedčuje aj samotná formulácia § 66 ods. 1 Trestného zákona, v zmysle ktorého súd môže odsúdeného podmienčne prepustiť na slobodu, ak sú na to splnené tam uvedené podmienky. Sťažovateľ sa už v minulosti opakovane dostal do rozporu so zákonom, čo nasvedčuje tomu, že na nápravu odsúdeného a uvedenie si negatívnych dôsledkov jeho konania zjavne nemal vplyv žiadny z trestov uložených mu v minulosti.

Najvyšší súd zobral na zreteľ aj argumentáciu, ktorú sťažovateľ prezentoval v sťažnosti, avšak ani všetky skutočnosti (najmä efektivita vplyvu rodinného prostredia na sťažovateľa a prípadného jeho zamestnania sa), ktorými sa snažil pozitívne podporiť záver o splnení podmienok na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nemohli v okolnostiach prejednávanej veci prevážiť nad pochybnosťami o jeho schopnosti viesť v budúcnosti riadny život. Je v tomto smere potrebné prisvedčiť súdu prvého stupňa, že tieto vyplývajú najmä z 18 záznamov v registri trestov, pričom sú podporené aj stanoviskom ústavu na výkon trestu odňatia slobody, ktorý pomenoval stredné riziko sťažovateľovej recidívy (menej priaznivú resocializačnú prognózu). Predmetný záver najvyšší súd odôvodňuje aj tým, že očakávanie toho, či odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, sa môže odvodzovať nielen od prítomnosti (teda od súčasného správania odsúdeného vo výkone trestu), ale v určitej miere aj retrospektívne, t. j. pohľadom na trestnú minulosť odsúdeného, okolnosti spáchania trestného činu a pod. (I. ÚS 348/2019, I. ÚS 588/2023). Predmetný postup zodpovedá účelu § 66 Trestného zákona.

Aj ústavný súd v rámci ústavnoprávnych aspektov zohľadňovania kriminálnej minulosti pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení konštatoval, že nie je konfliktom so zákazom dvojitého postihu (res iudicata) podľa čl. 50 ods. 5 ústavy, čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a § 2 ods. 8 Trestného poriadku, ak súd pri posudzovaní splnenia materiálnej podmienky podmienčného prepustenia, spočívajúcej v možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, zohľadní recidívu (najmä úmyselnej a druhovo rovnorodej) trestnej činnosti, skorší výkon trestu (trestov) odňatia slobody, spáchanie ďalšieho trestného činu v skúšobnej dobe určenej pri skoršom, pôvodne podmienčnom odsúdení alebo pri podmienčnom prepustení týkajúcom sa trestu (jeho zvyšku), ktorý odsúdený vykonáva, alebo spáchanie trestného činu, za ktorý je odsúdený aktuálne vo výkone trestu v skúšobnej dobe určenej pri skoršom podmienčnom odsúdení alebo podmienčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Ide totiž o skutočnosti, ktoré očakávanie vedenia riadneho života v budúcnosti nevyhnutne kauzálné (aj keď nie výlučne) podmieňujú. Nepripustná (podľa okolností prípadu až v rovine ústavnej neudržateľnosti) by bola len výlučná absolutizácia samotného (vykonávaného) odsúdenia (nemožno podmienčne prepustiť len preto, lebo odsúdený spáchal to, za čo bol uznaný za vinného konkrétnym rozsudkom). Ak nie je v kontexte vyššie popísanom splnená (v textuálnej chronológii druhá) zákonná podmienka možnosti vedenia riadneho života v budúcnosti, nie je v obsahovej spojitosti (prekrytí) splnená (bez ohľadu na dobré správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody) ani prvá materiálna podmienka podmienčného prepustenia (§ 66 Trestného zákona v návetí), a to v jej podstatnom, obsahovo vyúsťujúcom prvku „polepšenie.“ Polepšenie možno preukázať, len ak je v čase rozhodovania súdu dostatočne podložená prognóza vedenia riadneho života odsúdeného v budúcnosti; správanie odsúdeného vo výkone trestu však môže k (pozitívnemu alebo negatívnemu) posúdeniu takej prognózy výrazne prispieť (uznesenie ústavného súdu z 11. októbra 2023, sp. zn. IV. ÚS 511/2023).

V posudzovanej veci tak možno konštatovať, že v prípade sťažovateľa prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti. Je tak v záujme dovŕšenia nápravy sťažovateľa a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby tento ďalej vykonával.

Nadriadený súd preto dospel k záveru o správnosti napadnutého uznesenia, bez potreby korekcie jeho výroku i dôvodov a úvah, na podklade ktorých k tomuto výroku súd prvého stupňa dospel, a ktoré formuloval v odôvodnení napadnutého uznesenia, na ktoré nadriadený súd v podrobnostiach ako na

vecne správne odkazuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto sťažnosť odsúdeného proti napadnutému uzneseniu ako nedôvodnú zamietol.

Toto rozhodnutie bolo senátom najvyššieho súdu prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.